

Oponentský posudek habilitační práce

MUDr. Márie Janíčkovéj, Ph.D., MPH.

Zlomeniny skeletu tváře u dětí a adolescentov

Autorka se v habilitační práci zaměřila na etiologii a principy diagnostiky a terapie zlomenin obličejového skeletu u dětí. Tato problematika je velmi málo prezentována a diskutována jak na vědeckých sympóziích, tak i v odborné literatuře v oboru orální a maxilofaciální chirurgie. Přitom, dle národních statistik, jsou například v České republice úrazy nejčastější příčinou úmrtí v dětském věku. Proto bych rád už v úvodu oponentského posudku vysoce ocenil myšlenku a cíl habilitační práce

Předkládaná habilitační práce má 160 stran a je členěna do 8 kapitol včetně předhovoru, úvodu a závěru. Jednotlivé části habilitační práce jsou přehledně označeny s logickou návazností. Odborný text je výborně dokumentován 20 obrázky, 90 tabulkami a 21 grafy. Výsledky jsou velmi kvalitně statisticky zpracované. Seznam literárních pramenů obsahuje dostatečné množství 186 publikací převážně z anglické jazykové oblasti. Zde oceňuji i uvedené citace ze slovenské a české odborné literatury. Habilitační práce je psána dobrou slovenštinou, s minimem překlepů a chyb, které nejsou na závadu kvality, nebo srozumitelnosti textu.

Cíle habilitační práce:

Hlavními cíly předložené habilitační práce bylo sestavit soubor pacientů v retrospektivní studii, podle předem stanovených kritérií, sledovat a popsat příčiny a výskyt různých typů zlomenin obličejového skeletu u dětí, vyhodnotit léčebné postupy a jejich komplikace, srovnat dosažené výsledky a vlastní zkušenosti s pracemi jiných autorů a závěrem stanovit doporučení pro klinickou praxi.

Stanovené cíle byly splněny, včetně návrhu preventivních opatření k eliminaci příčin úrazů a možných doporučených postupů ošetření. Velmi podnětné je závěrečné shrnutí, kde autorka habilitační práce apeluje na diskusi odborné veřejnosti se zaměřením na zavedení biodegradabilních osteosyntetických materiálů a jejich úhradu, nutnou pro používání v běžné praxi.

Obecná část:

V úvodní části je podrobně popsán růst a vývin skeletu obličeje dítěte, funkce kondylární chrupavky mandibuly a osifikace lebečních kostí. V dalších kapitolách jsou uvedeny informace o biomechanice skeletu obličeje, o etiologii a výskytu zlomenin obličejového skeletu dětí a o mechanismu hojení zlomenin.

Dále se autorka práce věnuje klasifikaci, klinickým příznakům a komplikacím jednotlivých typů zlomenin různých etází obličejového skeletu. V závěru obecné části uvádí souhrný popis polytraumatu a plán postupu při jeho ošetření.

Vlastní práce, materiál a metodika:

Vlastní práce v metodice vychází z retrospektivní studie souboru 554 pacientů ve věku 0 – 18 let, ošetřených na Klinice stomatologie a maxilofaciální chirurgie Jesseniovej lékařské fakulty a Univerzitnej nemocnice v Martine v době od ledna 2004 do května 2019. Pacienti byli tříděni podle předem daných kritérií, které práci úzce zaměřily na studii zlomenin obličejového skeletu v dětském věku. Dále byli pacienti rozděleni do čtyř věkových skupin, zohledňujících růst a vývin skeletu a dentice a v každé skupině byli rozděleni i podle pohlaví. Ve své práci autorka vyhodnotila příčiny úrazů v jednotlivých kategoriích, dále třídila zlomeniny podle lokalizace a sledovala jejich výskyt v závislosti na věku a pohlaví.

Následně analyzovala terapeutické modality, srovnávala četnost komplikací, vyhodnotila dočasné a trvalé následky. Zaznamenávala i výskyt přidružených poranění v závislosti na etiologii úrazu. Při zaměření na chirurgickou léčbu porovnávala výhody a nevýhody využití biodegradabilních a konvenčních osteosyntetických materiálů v závislosti na typu zlomeniny a věku pacienta.

Dosažené výsledky:

Dosaženými výsledky se autorka dostává na úroveň zahraničních citovaných prací. Konzervativní přístup k ošetření zlomenin obličejového skeletu převládá ve všech věkových kategoriích dětských pacientů.

U dětí ve věku 6-15 let představovala konzervativní terapie 69% celkového počtu ošetření. Zejména funkční terapie při zlomeninách artikulárního výběžku mandibuly. Při chirurgickém postupu byly s převahou využívány biodegradabilní osteosyntetické materiály. U adolescentů 15-18 let byla také většina zlomenin ošetřena konzervativním způsobem, více se však využíval konvenční titanový osteosyntetický materiál. Biodegradabilní materiál byl použit zejména u zlomenin zygomaticomaxilárního komplexu, naproti tomu titanový materiál se

častěji využíval při fixaci zlomenin dolní čelisti. V případě chirurgické terapie autorka zaznamenala minimum komplikací a dočasných, nebo trvalých následků.

Dotazy na autora:

Jaké byly indikace chirurgické terapie u 3 pacientů ve věku 6-15 let v případě zlomeniny artikulárního výběžku dolní čelisti, zejména případ zlomeniny kondylu, ošetřen osteosyntézou biodegradabilním materiálem, který byl později komplikován vznikem ankylózy?

Jaké vyšetření používáte při objektivním hodnocení diplopie u dětí ?

Závěrečné vyjádření:

Závěrem oponentského posudku habilitační práce bych rád zdůraznil a ocenil snahu autorky o komplexní souhrn traumatologie obličejového skeletu v dětském věku. Způsob zpracování, metodika, výsledky a závěrečná diskuze svědčí o výborných znalostech a zkušenostech, které autorka získala. Na systematický přístup poukazuje i soustavná publikační a přednášková činnost, kde se věnuje uvedenému tématu již od roku 2003.

Mohu konstatovat, že MUDr. Mária Janíčková, Ph.D., MBA. splnila požadavky kladené na habilitační práci v oboru „zubné lékařstvo“. Proto doporučuji vědecké radě Jesseniovy lékařské fakulty v Martině přijmout předloženou habilitační práci k obhajobě a navrhuji udělení akademického titulu docent.

V Olomouci dne 12. 2. 2020

doc. MUDr. et MUDr. Peter Tvrđý, Ph.D.